

Avatud kirurgilise ja endovaskulaarse ravi võrdlus: pikaajalised tulemused femoropopliteaalsegmendi pikkade kahjustuste korral*

Solveig Verbu –
Põhja-Eesti Regionaalhaigla
kirurgiikliiniku
veresoontekirurgia V aasta
arst-resident

Praeguseni on veel vähe uurin-
guid, milles oleks võrreldud avatud
kirurgilise ja endovaskulaarse ravi
tulemusi alajäseme femoropopliteaalsegmendi pikkade kahjustuste korral.

Uuring kajastab pikkade femo-
ropopliteaalsete kahjustusalade 4
aasta ravitulemusi. Võrreldi kolme
ravirühma: autoveeniga mööda-
juhtiv operatsioon ehk *bypass*, polü-
tetrafluoroetüleenist (PTFE) protee-
siga *bypass* ja endovaskulaarne ravi,
kasutades nitinol- (nikkel-titaan)
stenti.

Juhuslikustatud kontroll-
uuringute andmete põhjal võrreldi
retrospektiivselt avatud kirurgi-
liste meetodite (autoveen ja PTFE-
protees) ja nitinolstendi läbitavuse
pikaaegseid tulemusi. Patsientide
uuringusse kaasamise ja väljajät-
mise kriteeriumid olid kõikides
rühmades sarnased. Võrreldi
esmast läbitavust, toetatud esmast
läbitavust, teisest läbitavust ja
muutusi Rutherfordi klassifikat-
sioonis ning alajäseme amputat-
siooni vajadust.

Uuringu analüüs viibi läbi Aust-
rias Innsbrucki ülikoolihaiglas.
Analüüsiks võeti femoropopliteaal-
segmendi pikad kahjustused, mis
vastasid TASC (*TransAtlantic Inter-*

Society Consensus) C- ja D-tüübile.
Uuringusse kaasati kokku 332
aastatel 2016–2020 revaskularisat-
siooni läbinud alajäset. Kahjustus-
alade pikkus, patsientide tervislik
seisund ning vanuseline staatus oli
kõikides rühmades võrdne. Revas-
kularisatsiooni hetkel esines 49%-l
patsientidest krooniline alajäset
ohustav isheemia (CLTI). 4 aasta
järelkontrolli jooksul oli esmane läbi-
tavus kõikides rühmades sarnane.
Esmane toetatud läbitavus ja teisene
läbitavus ning kliiniline tulemus
oli märgatavalt parem autoveeniga
bypass'i rühmas.

Uuringu tulemusena oli *bypass*
autoveeniga eelistatuim meetod
femoropopliteaalsegmendi pikkade
kahjustuste ravis. Nitinolstendi ja
PTFE-proteesiga *bypass*'i rühmas olid
tulemused võrdväärased, mistõttu on
endovaskulaarne ravi nitinolsten-
diga selle vähese invasiivsuse tõttu
soovituslikult esmane ravistrateegia
veeni puudumisel.

REFEREERITUD

Kluckner M, Gruber L, Wippel D, Lobenwein D, West-
reicher W, Pilz M, Enzmann FK. Long-Term Outcome
of Bypass Surgery versus Endovascular Revascula-
rization in Long Femoropopliteal Lesions. *J Clin Med*
2023;12:3507. <https://doi.org/10.3390/jcm12103507>.

* Ette kantud Põhja-Eesti Regionaalhaigla kirurgiiklii-
niku *Journal Club*'is 17. detsembril 2024.